Arrest and Release of Members Announcement

Mr. SPEAKER.—Before we proceed to the next item I have to announce that I have received a communication dated 13th March 1969 from the Commissioner of Police, Bangalore, stating that Sriyuts: Vatal Nagaraj, T. R. Shamanna and M. S. Krishnan, Members of the Legislative Assembly were arrested at 7.25 P.M. on 12th March 1969 under sections 143, 341 and 332 of the I.P.C. and they were released on bail at 10-30 P.M.

Sri S. SIVAPPA.—According to the information supplied to the Hon. Speaker may I know why the members were arrested and why they were released ?

Mr. SPEAKER.—I have not got that information. The intimation given is that they were arrested under sections 143, 341 and 332 of the I.P.C. and that they were released. I have not got the details.

Notice of Question of Privilege with Regard to Coment of Sri T. R. Shamanna

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗದೆ, ನಾನು, ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು, ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ವನ್ನು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿದೆವು. ನಮ್ಮಿಂದ ಶಾಂತಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಂಗ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕರಿದ್ದರು. ನಾವು ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಗೆ ಸೇರಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಪೋಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ವಿನಾಕಾರಣ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿ ರಾತ್ರಿ 9-30ಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬಾರದೇ ? ನಾವು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಅನ್ಯಾಯ, ಆಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಾಗ ಅಂಥವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಅಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಗರಿಕರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವುಗಳು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಎಂಥ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂಥ ನ್ಯಾಯ ! ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ನಾವು ಶಾಂತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಾಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಎಂಥ ರಾಜ್ಯ ! ನಮ್ಮನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರು ವ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅನಂತರ ಬಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಇದೇನು ಪೋಲೀಸು ರಾಜ್ಯವೇ ? ಇದಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾವು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

† Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, these people were protesting against the undemocratic attitude of the Government by virtue of their inherent right as Members of the legislature. The protest was against

(SRI V. N. PATIL)

the undemocratic method pursued by the Government. When undemocratic methods were pursued, they were rightly pursuing a policy of expressing mass protest and the undemocratic method adopted by the Government in suppressing such protest for the benefit of one party, the Congress party is not correct. This House is seized of this matter and this subject has come up for discussion several times. When these things were going on here, and when no decision was taken and when Congress exhibition was organised there, as a token protest of the masses, these hon. Members were there. The arbitrary method adopted by the party in power is most undemocratic. This is not a welfare State but actually a police State. These hon. Members were here yesterday till 7 P.M. and they were arrested at 7-30 P.M. and released at 9-30 P.M. During this period the legislators have not been supplied even with a cup of coffee and were treated like ordinary prisoners. This should not happen. There must be sense in everything. We strongly protest against the method adopted by the Government.

† SRI B. P. GANGADHAR.—In support of that I am trying to convince the Chair that it is a question of privilege. Such things are allowed in this House.

ಸುಭಾಸ್ ನಗರವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಡಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಂಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳಬೇಡವೇ? ಸರಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇನಿದೆಯೋ ಏನೋ? ಬಹುಶಃ ಈ ಸಭೆ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಆಮೇಲೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ನೋಡೋಣ ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಸರಕಾರ ಇಂದು ಒಂದು ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಅನುಮಾನವಿದೆ. ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಸುಭಾಸ್ ನಗರವನ್ನು ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡಬಹುದು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಈ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅವರು ಬರೀ ಕಪ್ಪು ಬಾವುಟದ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸಿದರು. 99 ವರ್ಷಗಳ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವುದು, ಪೋಲೀಸಿನವರಿಂದ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಿವೆಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ನನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯೇ, ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನೋಡದೆ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ? ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿರುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಇದರಿಂದ ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನೂಚನೆ ಕಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಅವರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Sri Vatal Nagaraj has given notice of question of privilege under rule 177 of the Rules of Procedure. The member has stated along with Sri Shamanna and Sri M. S. Krishnan.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಸರ್. ಈಗ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದು? ನಾವಿನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—All-right. I shall reserve my ruling.

†SRI S. SIVAPPA (Sravanabelgola).—Sir, The privilege issue raised by my non. friend Sri Vatal Nagaraj is very, very important because yesterday evening when the Congress Exhibition was to be inaugurated by the Governor of the State and the Chief Minister was to preside over the function, our M.L.As. wanted to stage a protest demonstration to bring to the notice of the Government and the public of Bangalore and the State, the unjust policy of the Government in entertaining an Exhibition sponsored by a political party, the Government participating in it and spending from the State Exchequer public funds to encourage party interests. Since the Exhibition is being run by the Congress Party, the party in power, a discussion took place in the House about a week back over the question of the Government's participation in the Congress Exhibition in the City. In continuation of that, our friend M.L.As. wanted to stage a peaceful demonstration against the holding of the Congress Exhibition. Staging a peaceful demonstration is the Fundamental Right of any citizen. Now that right has been taken away by arresting the three M.L.As. and some other important leaders who were with them. When did this happen? When the Head of the State, the Governor, and the Chief Minister were there and were participating in the funcation. When this happened under the very eyes of the Governor and the Chief Minister, you can imagine how things are happening elsewhere.

So, this is a very important issue. This is curtailing the liberty and fundamental right of citizens, and much more of M.L.As. So I request the Hon. Speaker to ponder over this deeply before giving a ruling. I request you to accept this Privilege Motion. Let there be a full discussion on it. If necessary, I think it is better you refer it to the Committee of Privileges because safeguarding of Fundamental Right is more important than anything else. Therefore, in that light, before you give a ruling, please permit a full discussion on this vital matter.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನ್ನ ರೂಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಾಳೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜ).—ಈ ರೂಲಿಂಗ್ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆಗಲೇ ತಾವು ಬರೆದು ರೆಡಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ, ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ರೂಲಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿ ಹೇಳಬಹುದು; ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಅಪ್ ಹೋಲ್ಡ್ ಮಾಡುವ ರೂಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರೇ, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರಾಜ್ ರವರು ಎತ್ತಿದ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ವಿಷಯವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ವಿಷಯವಾಗಿಯಾಗಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ತಪ್ಪಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಒಂದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ 3 ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು, ಆ ಸದಸ್ಯರು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ಮೆಥಡ್ಸ್‌ನಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿದೆವು. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವು ಕಿವಿ, ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವುದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಗರಾಚೆ ಮಾಡಿದರೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಅವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡದೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅನರ್ಥವುಂಟಾಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಜೀವ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು, ಆಸ್ತಿಗೆ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಾವು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವ ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತು, ಈ ಸಭೆಗೂ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪಿದಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರಾದ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ಒಪ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಂದಾಗಲೂ ಸಹ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಹೋದಾಗ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಗವರ್ನರ ಎದುರಿಗೇ ಅವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬಂತು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿರಿದಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಅಪರಾಧ ಎಸಗಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೂ ಸಹ—ಅವರನ್ನು ಬೇಲ್ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ—ಆದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದದ್ದೇ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜು ಅವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆರ್ಟಿಕಲ್ 19(1) (ಬಿ) ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಯಾವ ಪ್ರಜೆರಾದರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಗುಂಪು ಸೇರಿ ಅವರು ಅರೆಷ್ಟಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ನಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಆರ್ಟಿಕಲ್ 194(3) ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದು ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ. ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಗಳಲ್ಲೂ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗೀಗ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಲ ಇದು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರ್ಟಿಕೆಲ್ 194(3) ಪ್ರಕಾರ ಇಂಥ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಲೋಪವುಂಟಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲವೆ ಚ್ಯುತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ನೋಟಿಸ್ಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಲಿಪ್ ಆಫ್ ದಿ ಟಂಗ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ತಾವು ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತುಗಳಿಗೇ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ತರತಕ್ಕ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಸೈಡ್ ಟ್ರಾಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಕೈಹಾಕಬಾರದು. ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಬಹಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ವಿಷಯ. ಇದು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರೇ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಲೋಪ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೆ ಅವರು ದೇಶಕ್ಕೇನು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಯಿತು ? ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೆ ಅದನ್ನವರು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಸದಸ್ಯರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ ಆರಂಭೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ತೀರ್ಮಾನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಬಹಳ ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ತಿಳಿಸದೆ ಆ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ ಆರಂಭೋತ್ಸವ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದುದರಿಂದ ! ಅಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಭಂಗವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ಖಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿಯನ್ನು ತಂದ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದೊಂದು ಹಕ್ಕು ಲೋಪದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಕೂಡ ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ತಾವು ಅದನ್ನು ಡಿಸಲೋ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅಹಿತ ವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬಂದಾಗ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವು ದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಒಂದು ಹಕ್ಕು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆ ಹಕ್ಕು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಜನಿಕರಿಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತೋರಿಸ ಬಹುದು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಧಾಪ್ಟರೇ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಅವ ರನ್ನು 3–4 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಪೋಲೀಸ್ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಯದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಬಹುಶಃ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೊರಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿರ ಲಿಲ್ಲಾ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

2–30 P.M.

ಅವರನ್ನು ಮೂರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಏಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಿ ? ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಿನಿಟ್ ಅವ ರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಲಬಲ್ ಅಫೆನ್ಸ್ ಅಂದರೇನು ? ಅವರು ಈ ಸದನದ ಮುಖ್ಯ ಸದಸ್ಯರು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮುರಿದವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗೇ ಇರುವವರಲ್ಲ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕವರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾ ಗಿರುವವರು ಅವರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿ ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಉಂಟು. ಈ ದಿನ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜನರಲ್ಲಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ನನ್ನು ಅಲೋ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್).—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಇತರರು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ತಂದುದು ಉಚಿತವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಯಾವಾಗ ತರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ರೂಲ್ಸ್‌ನೊಳಗೆ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಗೌರವವನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಸದಸ್ಯರ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಯುವುದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಹೊರಗೆ ಇರುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲದ್ದು ಕಾಯಿದೆ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಜೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಡುತ್ತಾನೋ ಅದೇರೀತಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಗೊಳಗಾಗಬೇಕು. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆ ಘಟನೆಗಳು ಏನಾದರೂ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದರೆ, ಪೋಲೀಸರು ಮೊದಲೇ ಏಕೆ ತಕ್ಕ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇವರೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸು ತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲರುವಾಗ ಸದಸ್ಯರ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ತಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗುರಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದ ನಂದರ್ಭ ಬೇರೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಕ್ ಇದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಟೆಂಪಲ್ ಇದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಟ್ರಬಲ್ ಏರಿಯಾ ಇದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 1934 ರಿಂದಲೂ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಡಳಿತ ವಿದ್ದಾಗಲೂ ಇಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಆ ರೀತಿ ಅಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖಂಡರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಅವರು ಗರಾಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಅಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನೂ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆ ಯಾವುದೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಎಲ್ಲರ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಕಪ್ಪು ಬಾವುಟ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಗಲಾಟೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬಾಂಬು, ಬೆಂಕ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೇ? ಪೋಲೀಸ್ ಕಮಿಶನರೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದರು, ಪೋಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್, ಅವಕ್ಕೆ 10 ಜನ ಪೋಲೀಸರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬನ್ನು, ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾನು, ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕಿದ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆವು; ಮತ್ತು ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ಸುಮಾರು 20 ಜನ ಪೋಲೀಸರು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತು ನಿಂತು ಗೆರಾವೋ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂಗುಲ ಕೂಡ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶಾಂತಿಗೂ ಭಂಗವಾಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ, ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪೋಲೀಸ್ ಕಮಿಶನರ್, ಬಂದು ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಊರಿನ ಹೊರಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಮಾಗಡಿ ರೋಡಿನ...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಪಾಯಿಂಟ್ ಅಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಅವರು ತಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಿವಿಲೆಜ್ ಮೋಶನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಅದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಭಾದ್ಯತೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The point of order is that when a notice of breach of privilege is given, it should be admitted by the Speaker and when it is admitted, it comes before the House and not otherwise. Therefore, there is no scope for making speeches at this stage. I have already heard the various views expressed by hon. Members here. I shall go through them carefully and give my considered ruling in the course of two or three days.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ವಾದ ಏನು ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಕೋಪ್ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅದು ಪ್ರಿವಿಲೆಜ್ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೇ, ಬೇಡವೇ? ನಾನು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ. ನೀವು ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡನೆ ಬಾರಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ನಾಳೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೋಡೋಣ. ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಈಗ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—No, I do not permit.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು, ಕಟ್ಟಲೆ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎದ್ದು ನಿಂತಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ನೀತಿ ನಿಯಮ ಇದೆ. ಈಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾನೂನು ಭಂಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—I uphold the point of order.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ (ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—I uphold the point of order. When the Chair is standing and when the Chair is giving a ruling all hon. Members should resume their seats and nobody should stand.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರವೇ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. * * * *

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನೋಟಿಸ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಮೇರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(Sri Vatal Nagaraj was standing)

Mr. SPEAKER.—I do not permit any hon. Member to speak. I request the hon. Member to resume his seat.

Sri S. SIVAPPA.—I appreciate your feeling. Because you are requesting Mr. Vatal Nagaraj to sit down, I shall request him to resums his seat, but please advise the hon. Members there not to show their fists against this side. We have also got our fists.

Procedure of permitting Supplementaries to Questions.

†ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ) ಸ್ವಾಮಿ ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾಗ, ಅದರ ಮೇರೆ ಉಪ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಅದನ್ನು ಅರೋ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಇವೊತ್ತು 662ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರೆಡ್ಡಿಯವರು ಉಪ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಅರೋ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಶಂಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಒಂದು ಶಂಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನೆರ್ವಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ನಿಲುವು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಒಂದು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ತಾರತಮ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

* * * * Matter not recorded as ordered by the Chair.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಈಗ ಇದಾಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷಪಾತಪಾದ ಧೋರಣೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ತಾವು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಆದಳತ ಪಕ್ಷದ ಗುಂಪಿಗೆ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರೆಡ್ಡಿಯವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ, ನೇರವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹಾಕಿದಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಆಳತೆ ಕೋಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಬೇಜಾರು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಇವರು ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಬಾರದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ಆಳತೆ ಕೋಲನಲ್ಲಿ ಅಳೆದು ನಮ್ಮ ಆಶೆಯನ್ನು ತಾವು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. members Sri Hutchmasthy Gowda and Sri Srikantaiah. I can catagorically state that I never make a distinction between member and member. That is never my intention. I shall always follow that principle. That is a sort of my creed, so to say. I shall be always impartial in this House and I shall give equal opportunities to all.

Now a case is made out that I allowed one supplementary question which was outside the scope of the main question to the hon. Member Sri Gurreddi. I do not remember that. I shall find out from the record and see what has happened.

Sri M. NAGAPPA.—Will it be expunged ?

Mr. SPEAKER.—I shall find out from the record.

† Sri K. H. PATIL (Hubli).—Before concluding your ruling, I would like to state one thing. If Sri Gurreddi has been permitted by the Speaker today to ask some question on policy matter in the interest of the State the Speaker has not acted wrongly in my opinion. If Sri Srikantaiah also had been allowed to ask a similar question yesterday, it would have been better. I do not know what made the Speaker not to permit it yesterday. But if the Speaker has corrected himself today looking to the atmosphere that prevailed in the House yesterday, it is something good and I do hope that Sri Hutchmasthy Gowda and Sri Srikantaiah will agree with me that in the interest of the State sometimes we will have to ask questions pertaining to policy matters because there is no hide and seek in such matters as the policy is well known to all the officers. When the officials and officers can know the policy matters, why this House should not know the policy of the Government ? I feel, the Chair should not expunge it. If Sri Gureddi has been permitted a supplementary on a policy matter, It is a healthy precedent and that precedent will change yesterday's Ruling.

Mr. SPEAKER.—I shall send for the record and consider it.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Sir, I want that yesterday's Ruling may be revised.

Mr. SPEAKER.—I shall examine and state the correct position.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಗುರೆಡ್ಡಿಯವರು ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಬೇಡಿ.

Mr. SPEAKER,—I do not remember. I will look into the record and then give my considered opinion. I shall see the rules and interpret it correctly.

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance

(i) Robbery near Raichur.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಜರೂರಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನು ಎಂದರೆ, 1969ನೇ ಇಸವಿಯ ಫೆಬ್ರುವರಿ 24 ಅಥವಾ 25ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರಿನ ಬಳಿ ದರೋಡೆ ನಡೆದಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

† Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—It is reported that no complaint has been lodged with the jurisdictional police about the alleged incident. It is further reported that Sri Gulappa, who was contacted by the Police, has stated that no such incident has taken place.

ಶ್ರೀ ಎಂ ನಾಗಪ್ಪ.—ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದರೋಡೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೋ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಮೈಲಿ ಹತ್ತಿರ ಶಿರವಾರ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಸ್ಥಳದ ಹತ್ತಿರವೇ ಹಿಂದೆ 22 ಜನರು ಒಂದು ಕಣವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಕೇಸ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕೇಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಬಹುಶಃ ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ಕೇಸ್ ಇರಬಹುದು. ಈ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ Gulappa of Hukrani, Taluk Manvi—ಎನ್ನುವವರು ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಇನ್ನು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

(ii) Scarcity of Water in some Villages in Jamkhandi Taluk

ಶ್ರೀ ನದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ (ದೇವದುರ್ಗ).—ಜರೂರಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನು ಎಂದರೆ, ಜಮಖಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷ್ಣಾ ನದೀ ದಂಡೆಗಳ ಮೇಲಿನ ರಬಕವಿ–ಬನಹಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

† Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—There is no anxiety for drinking water in the nearby villages of Krishna River due to water scarcity in the Krishna River. Though the piped water supply to the twin towns of Rabakavi–Banahatti has been stopped from 10-2-1969 due to paucity of water in the river Krishna, the water requirement of these twin towns is being met from local private drinking water wells and Irrigation wells. However, to meet any possible emergency that may arise from May, 1969 to the end of June, 1969 action is being taken by the Executive Engineer, Public Health Engineering Division, Belgaum to prepare a scheme of pumping water from "Gulli Madavu" in the Krishna river at an estimated cost of